

Begrundelse

I en aktuel sag har en ung mand modtaget bøde for overtrædelse af færdselslovens § 118. Overtrædelsen består i, at personen har kørt en traktor, der manglede den lovpligtige trekant. Af ændringen af lov om dansk indfødsret, hvorved ovenstående forseelse forhindrer personen i at erhverve dansk indfødsret, fremgår det af den skriftlige fremsættelse, at intentionen med ændringen var, »at unge udlændinge, der har begået kriminalitet, ikke længere får mulighed for at erhverve dansk indfødsret ved at afgive erklæring over for statsamtet«.

Svar (26/4 01)

Justitsministeren (Frank Jensen):

Justitsministeriet kender ikke den sag, som spørgeren henviser til i sin begrundelse for spørgsmålet, da sagen ikke ses at være påklaget.

Grundlovens § 44, stk. 1, foreskriver, at ingen udlænding kan få indfødsret uden ved lov. Bestemmelsen er dog ikke til hinder for, at der ved lov fastsættes bestemmelser om, at udlændinge kan erhverve dansk indfødsret, når nogle bestemte betingelser er opfyldt. I indfødsretslovens § 3 har Folketinget fastlagt, hvilke objektive betingelser der skal være opfyldt for, at en ung udlænding kan få dansk indfødsret ved erklæring.

Erhvervelse af dansk indfødsret sker i disse tilfælde direkte i henhold til lov, idet den erklærende har krav på dansk indfødsret, hvis de betingelser, som lovgiver har fastsat, er opfyldt ved erklæringens afgivelse. Myndighederne træffer således ikke afgørelse om tildeling af dansk indfødsret, men har blot til opgave at konstatere, at den pågældende opfylder de betingelser, som er fastsat i loven.

Dette er væsentligt at være opmærksom på og er af afgørende betydning ved udformningen af erklæringsbestemmelser. I modsat fald vil den endelige beslutning om, hvilke udlændinge der skal være danske statsborgere, ikke forblive i Folketinget.

I december 1999 vedtog et bredt flertal af Folketingets partier regeringens forslag om at ændre indfødsretslovens § 3, således at unge udlændinge, der har begået kriminalitet, ikke længere kan benytte den enkle og hurtige adgang til at blive danske statsborgere ved at afgive erklæring over for et statsamt.

I lyset af grundlovens § 44, stk. 1, blev ændringen gennemført ved, at betingelsen »ustraffet« blev tilføjet i indfødsretslovens § 3, således at statsamtterne ud fra oplysninger fra Kriminalregisteret konstaterer, om den pågældende opfylder denne betingelse.

De afgørelser, der er til hinder for erklæring efter indfødsretslovens § 3, er således navnlig ubetinget eller betinget frihedsstraf, bødestraf, tiltalefrafald, advarsler, domme, hvor den pågældende er fundet skyldig, men hvor straffen er bortfaldet, samt foranstaltninger efter straffelovens kapitel 9 (f.eks. om behandling eller anbringelse på psykiatrisk hospital).

Alternativet kunne have været at formulere straffrihedskravet parallelt til erklæringsbestemmelsen i indfødsretslovens § 10 B, hvor det er fastsat som betingelse for en nordisk statsborgers erhvervelse af dansk indfødsret ved erklæring, at den pågældende ikke er idømt frihedsstraf eller foranstaltning, der kan ligestilles med frihedsstraf.

En mellemløsning kunne være en bagatelgrænse på f.eks. bøder på indtil 3.000 kr. En sådan ordning ville imidlertid rejse det spørgsmål, om denne grænse skulle gælde alle typer af lovovertrædelser, og der ville formentlig være ønske om en række undtagelser herfra. Ligeledes ville det være nødvendigt at tage stilling til betydningen af anvendelsen af nedsatte normalbøder.

Den valgte formulering af straffrihedskravet, betyder ikke, at samtlige bøder vil være til hinder for, at en ung udlænding kan få dansk indfødsret ved erklæring. Da statsamtterne – som nævnt – lægger de afgørelser til grund, der er registreret i Kriminalregisteret, vil de afgørelser, som ikke indberettes, ikke være til hinder for erhvervelse af dansk indfødsret ved erklæring. På den måde findes der en bagatelgrænse.

For så vidt angår bøder for overtrædelser af færdselsloven ligger denne bagatelgrænse ved bøder på 1.500 kr. Der er dog undtagelser herfra. For eksempel registreres bøder på under 1.500 kr. for overtrædelse af udvalgte bestemmelser i færdselsloven – herunder bestemmelser om vigepligt, spiritus- og promillekørsel, mangler ved motorkøretøjets driftsbremse eller styretøj og kørsel uden førerret. Herudover er der afgørelser, som altid registreres. Det drejer sig blandt andet om afgørelser om rettighedsfrakendelse eller konfiskation, og afgørelser i sager, der er opdateret med en sigtelse eller en tidligere afgørelse i Kriminalregisteret.